

Skjøtselsplan for tre slåttemarker på
Åmotsdalen gard, Oppdal kommune,
Trøndelag fylke

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

Bioreg AS Rapport 2018 : 12

TITTEL: Skjøtselsplan for tre slåttemarkar på Åmotsdalen gard, Oppdal kommune, Trøndelag fylke
FORFATTERE: Langmo, S. H. L., Hasvik, Å. & Oldervik, F.

DATO: 01.11.2018	RAPPORT NR./ 2018 : 12	PROSJEKTNR:	SAKSNR.
ISBN: 978-82-8215-384-3	ISSN:	ANTALL SIDER: 44	ANTALL VEDLEGG: 5

OPPDRAAGSGIVER: Oppdal kommune	KONTAKTPERSON: Jenny Kristin Heggvold
--	---

<p>SAMMENDRAG:</p> <p>Naturtypen artsrik slåttemark er sterkt trua ifølge Norsk rødliste for naturtyper, og fikk i 2011 status som Utvalgt naturtype (UN) med en viss beskyttelse gjennom lov om Naturmangfold. På oppdrag fra Oppdal kommune fikk Bioreg AS i 2018 i oppgave å revidere eksisterende skjøtselsplaner for slåttemarklokalitetene på Åmotsdalen gard.</p> <p>Revideringsprosessen har bestått av gjennomgang av et evalueringsskjema med grunneier hvor skjøtselen slik den har vært utført ble diskutert, samt vurdering av utført skjøtsel i felt, i tillegg til registrering av arter for lokaliteten. Revisjonen resulterte i mindre endringer i skjøtselsplanen og store endringer i arealavgrensninger, samt justering av verdisettingen. Etter revisjonen er det nå tre lokaliteter med slåttemark på gården, to av dem er verdisatt til Viktig – B. I tillegg er det registrert en C-lokalitet som ikke er omfattet av skjøtselsplanen foreløpig. Det er imidlertid åpning for at grunneier kan skjøtte C-lokaliteten som de andre to lokalitetene for deretter å søke om skjøtselsmidler når skjøtselen begynner å gi virkning på artsmangfold og slåttestruktur.</p> <p>Skjøtselsplanen er utarbeidet i tett samarbeid med grunneier, som bidro aktivt både i forbindelse med feltarbeidet, samt i etterkant der det var behov for ytterligere avklaringer.</p>

FYLKE:	Trøndelag
KOMMUNE:	Oppdal
STED/LOKALITET:	Åmotsdalen
GÅRD/BRUK	Åmotsdalen gard

GODKJENT	SKJØTSELSPLANEN ER UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo Åshild Hasvik Finn Oldervik
_____ NAVN	_____ NAVN

Figur 1. 32 V N 6926984 Ø 526685. Blomstrende smalfrøstjerne (NT) med husene på Åmotsdalen gard i bakgrunnen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS © 06.07.2018.

Forord

Revisjon av skjøtselsplanen for slåttemarkslokalitetene på Åmotsdalen gard i Oppdal kommune er utført av Bioreg AS på oppdrag fra Oppdal kommune. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneier.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark i Midt-Norge og er utarbeidet av NIBIO. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel, samt forvaltningen, denne delen omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området og er utarbeidet av Bioreg AS. Den siste delen inkluderer en beskrivelse av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle slåttemarklokalitetene. Den genererer i hovedsak informasjon rettet mot forvaltningen, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase. Vi har også tatt med en C-lokalitet her, noe som gir åpning for at lokaliteten kan skjøttes etter samme mal som de to andre lokalitetene. Etter noen år med skjøtsel regner vi med at både artsmangfold og slåttemarkstruktur er gjenvunnet i den grad at det er grunnlag for å gi den B-verdi, og slik utløse rett til skjøtselsmidler også for denne lokaliteten.

Til skjøtselsplanen følger et veiledningshefte¹ om slåttemark utarbeidet av Miljødirektoratet, samt Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge utarbeidet av Bolette Bele og Ann Norderhaug, NIBIO.

Bioreg AS takker med dette grunneier Torbjørn Orkelbog for velvilje, godt samarbeid og god mottagelse i forbindelse med feltarbeidet sommeren 2018. Også oppdragsgiver Oppdal kommune ved Jenny Kristin Heggvold takkes for velvilje og godt samarbeid om oppdraget.

Markabygda 01.11.2018

Åneset 01.11.2018

Åneset 01.11.2018

Solfrid Helene Lien Langmo

Åshild Hasvik

Finn Oldervik

---

¹ For sesongen 2018 finnes dette som utkast

Innhold

1 Slåttemark i Midt-Norge.....	5
2 Skjøtselsplan for slåttemarkene på Åmotsdalen gard i Oppdal kommune.	7
2.1 Innledning	7
2.2 Hensyn og prioriteringer	9
2.3 Tradisjonell og nåværende drift	11
2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen	11
2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	11
2.6 Evaluering/vurdering av skjøtselen	12
2.7 Mål for verdifull slåttemark	13
2.8 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode)	14
2.9 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig)	14
2.9.1 Slått	14
2.9.2 Beiting	15
2.9.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak	15
2.9.4 Skjøtselskart.....	16
2.10 Oppfølging av skjøtselsplanen	16
2.11 Bilder fra lokalitetene.....	17
2.11.1 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del).....	17
2.11.2 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler).....	19
2.11.2 Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler)	20
2.12 Kilder	21
Vedlegg 1 Lokalitetsbeskrivelser i Naturbase	22
BN00092325 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del)	22
BN00092320 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler)	24
Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler).....	27
Vedlegg 2 Artslister	30
BN00092325 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del)	30
BN00092320 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler)	32
Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler).....	34
Vedlegg 3 Intervju med grunneier	36
Vedlegg 4 Tiltakslogg, grunneiers notater	39
Vedlegg 5 Overvåkning, log.....	43

1 Slåttemark i Midt-Norge

Tradisjonelle slåttemarker er arealer i innmark og utmark som ble slått regelmessig og forholdsvis seint i sesongen. Slåttetidspunktene varierte lokalt i forhold til hvor slåttemarkene lå og etter typen slåttemark. Slåttemarkene domineres av ville plantearter, og de er ofte urterike. Derfor blir de gjerne kalt blomsterenger. Artssammensetningen i slåttemarkene varierer mye på grunn av jordsmonn, høyde over havet m.m. Etter fuktighetsforholdene skilles det mellom tørreng, friskeng og fukteng.

I tørrengene er lavvokste gras og urter vanlige, slik som gulaks, gjeldkarve, vill-løk, gulmaure, blåklukke, engfiol, smalkjempe, kattefot, tiriltunge, blåknapp, legeveronika, stemorsblom og øyentrøst. Områder med kalkholdig jordsmonn får i tillegg inn arter som vill-lin, jåblom, rundskolm, flekkmure, sølvmure og lodnerublom. I seterregionen finnes også setermjelt, hvitkurle, rublom-arter og søte-arter. Flere av disse er på rødlista over trua arter.

I de tørre engene vokser det lave gras og urter, blant anna kattefot (i midten). På de arealene hvor grunnen er litt kalkholdig, kommer også sølvmure inn (t.h.). Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Friskengene (dvs. litt fuktigere enger) er prega av et tett grasteppe med bl.a. engkvein og rødsvingel og halvgras som bleikstarr og engfrytle. Her finnes i tillegg mange urter, slik som småengkall, ryllik, blåklukke, gulmaure, rødknapp, prestekrage, karve, gjeldkarve, engsyre, hvitkløver, tepperot, følblom, engsoleie, øyentrøst, rødkløver, hvitmaure, nattfiol-arter, blåknapp, tveskjeggveronika, legeveronika og engsoleie.

Frisk, fattig slåttemark i Stjørdal. Dette er den vanligste slåttemarktypen i regionen. Her vokser grasarter som gulaks (i midten), engkvein og rødsvingel sammen med urter som prestekrage, karve (til høyre), engsyre, hvitkløver og blåklukke. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Ved kysten (spesielt i Møre og Romsdal) kan også jordnøtt og solblom inngå i slåttemarkene. I kalkholdige områder er friskengene ofte prega av graset dunhavre. Her kan det i tillegg vokse hjertegras, stortveblad, brudespore, bakkesøte, marinøkkel, jåblom, storblåfjær, flekkmure, vill-løk og nyresoleie. Ved kysten kan man dessuten finne bleiksøte, og i fjellet vokser ofte urter som svarttopp, fjelltistel, setermjelt, reinmjelt, flekkmure, hvitkurle, fjellnøkleblom, fjellbakkestjerne og snøsøte i slik kulturmark. Flere av disse er på den norske rødlista.

Fuktengene har gjerne en høyere vegetasjon med store gras som sølvbunke. Her vokser også bekkeblom, enghumleblom, krypssoleie og hanekam.

I Slåttemarker nær fjellet, slik som på fjellgardene i Sunndal, kan man finne arter som fjellmarinøkkel (i midten) og fjelltistel (til høyre). Begge disse artene er mest vanlige på noe kalkholdig grunn. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Slåttemarker med spredte trær som ble styvet (lauvet) til fôr kalles lauvenger. Lauvenger finnes både i lavlandet og i høgereliggende områder i Midt-Norge. Spesielt i fjordene på Nordmøre finnes gode eksempler på denne kulturmarkstypen. Områder med hassel ble tidligere ofte stelt for å sikre best mulig avkastning, både av nøtter og materiale brukt til tønneband og flettearbeid. For skjøtsel og restaurering av styvingstrær se Miljødirektorates egen veileder for dette.

Tradisjonelle slåttemarker har blitt svært sjeldne og det er derfor spesielt viktig at de gjenværende slåttemarkene holdes i hevd på tradisjonelt vis. Slike områder bør slås seint og etter at de fleste plantene har blomstra av og satt frø. Følg helst den lokale tradisjonen for slåttetidspunkt om den er kjent. Man må ikke gjødsle og bruke tunge maskiner på slike arealer. Høyet må fjernes for å unngå næringstilførsel. Høstbeiting og ofte også en kort periode med vårbeiting var vanlig i slåttemarkene i regionen, men tradisjonene for dette varierte. Spesielt forsiktig må man være med vårbeiting av sau på arealer med rik vårflora (for eksempel der det er forekomster av orkideer).

Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i mer detalj i veiledningsheftet, og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsesplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge (Bele & Norderhaug 2008). Mye av denne teksten om slåttemark er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for slåttemarkene på Åmotsdalen gard i Oppdal kommune.

GRUNNEIER: Torbjørn Orkelbog		ANSVAR SKJØTSEL: Torbjørn Orkelbog		LOKALITETSVERDI I NATURBASE²: Begge de opprinnelige lokalitetene er verdisatt til Viktig -B, mens østre del er verdisatt til Lokalt viktig – C.			
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: 10.01.2012 DATO REVIDERING: 01.11.2018		DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 14.07, 08.08 og 25.09 2010 samt 05.07 og 06.07.2011 DATO BEFARING (REVIDERING): 06.07 og 23.08 -2018					
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): 06.07.2018 – Intervju med grunneier i forbindelse med revisjon av skjøtselsplan							
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Finn Oldervik, Geir Frode Langelo og Øystein Folden REVIDERT UTGAVE UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo, Åshild Hasvik og Finn Oldervik					FIRMA: Bioreg AS		
UTM SONE LOKALITETER: 32	LOKALITETSNAVN:		Verdi i Naturbase	NORD:	ØST:	GNR./BNR.	AREAL
NATURBASE-ID: BN00092325	Åmotsdalen gard; vestre del		B	6926925	526537	66/1	2,7 daa
BN00092320	Åmotsdalen gard; midtre deler		B	6926956	526675	66/1	6,4 daa
Ny i Naturbase	Åmotsdalen gard; østre deler		C	6926997	526939	66/1	1,6 daa
DEL AV VERNEOMRÅDE:	HVILKET VERN:	DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP:		HVILKET LANDSKAP		Sum før eventuell restaurering	Sum etter eventuell restaurering
Nei	-	Nei		-		5,9	10,7³

2.1 Innledning

Lokalitetene tilhørende Åmotsdalen gard ligger i ei sørvendt li rett ovenfor Åmotselva. Gården ligger i et område med mange natur- og kulturverdier. Ca. 500 m vest for gårdsbygningene starter Åmotsdalen landskapsvernområde, og nord for lokaliteten, rett opp i lia finner en Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Landskapsvernområdet i Åmotsdalen ble blant annet oppretta med begrunnelse at dette er en artsrik dal med et kulturlandskap forma av seter-virksomhet og husdyrbeiting. Selv om gården ligger utenfor landskapsvernområdet, er dette kvaliteter vi også finner igjen her. Gården er i dag under restaurering og er fremover tenkt å videreutvikles som turistgård og aktivitetssenter. Med sin beliggenhet rett ved flotte turmuligheter oppover i dalen, er her et godt potensial for å drive med formidling av informasjon om tradisjonell slåtteskjøtsel og det rike artsmangfoldet som er knyttet til den rødlista og utvalgte naturtypen slåttemark.

Etter flere feltundersøkelser de siste 12 årene, er det klart at området er artsrikt. Fra artsregistreringer kan en trekke fram arten marinøkkel, samt den rødlista arten smalfrøstjerne (NT) som er registrert i 2018, og eldre registreringer av smånøkkel (NT) og snøsøte. I tillegg finnes

² Verdisettingen er definert etter DN Håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007), og faktaark for slåttemark, utformet av Ellen Svalheim (Svalheim 2014).

³ Arealet som er å regne som restaureringsareal, omfatter lokaliteten østre deler i tillegg til ca. halvparten av lokaliteten midtre deler.

det, i et av områdene like nord for engene, en svært artsrik beiteskog/hagemark. Slåttemarkene på Åmotsdalen gard ble første gang beskrevet av Jordal (2007). Den gang ble det registrert to slåttemarklokaliteter på gården, en nord for husene og en nordvest for husene. Den største (da kalt øvre deler) var artsrik og inneholdt blant annet artene dunkjempe, dvergmispel, fjelltistel, fuglestarr, jåblom, sandfiol, setermjelt, småsmelle og takhaukeskjegg. Tidligere skal det også ha vært svartkurle i kantområdene opp mot beiteskogen ovenfor dyrkamarka der det tidligere ble drevet markaslått. (Morten Vammervoll pers. medd.). Ettersøk ved flere anledninger har ikke gitt resultater, selv om vegetasjonen stedvis kunne vært og fortsatt er egnet (Jordal, 2011, 2012 og 2018). En kan likevel ikke helt utelukke at arten fremdeles finnes i området.

Revisjonen i 2018 førte til store endringer i avgrensningene. Det var derfor også naturlig å justere navnsettingen. **Åmotsdalen gard, vestre deler**, ligger vest for husene på gården, og består av en liten, men artsrik slåttemark som også inkluderer et samlekvæ for sau. **Åmotsdalen gard, midtre deler** omfattet i utgangspunktet et større areal enn i dag, men ble delt i to i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplan for slåttemark i Oppdal kommune av Bioreg AS i 2010 og 2011 (Oldervik, 2011). Den ble da skilt i en lokalitet med slåttemark og en lokalitet med beiteskog. Etter revisjon av skjøtselsplan i 2018 ble slåttemarksdelen her utvidet betraktelig, og inkluderer blant annet noen artsrike kantsoner i vest, samt et større restaureringsareal ned mot gårdstunet. Samtidig ble et areal i øst utelatt som et resultat av svak skjøtsel og gjengroing. Deler av dette arealet er nå skilt ut som en egen slåttemarklokalitet med verdien Lokalt viktig – C. Denne har fått navnet **Åmotsdalen gard, østre deler**.

Berggrunnen i området består ifølge berggrunnskartet i hovedsak av gneis. Lenger oppe i åsida er det basalkonglomerat med boller av gneis og kvarts. (ngu.no/kart/berggrunn). Lausmassene består av et tynt morenedekke over berggrunnen (ngu.no/kart/losmasser). Vegetasjonen tyder imidlertid på et noe mer kalkrikt jordsmonn, dette kan komme av lokale vekslinger i berggrunnen, eller at morenematerialet har opprinnelse i et område med mer kalkrik berggrunn. Vegetasjonssonen er i overgangen mellom mellomboreal og nordboreal sone (MB/NB), og i overgangsseksjonen mellom oseaniske og kontinentale vegetasjonsseksjoner (OC) (Moen 98).

Figur 2. Kartet viser slåttemarkslokalitetene rundt tunet på Åmotsdalen gard. De gamle avgrensningene er markert i grønt, mens de reviderte er markert med rødt. Som en ser, finnes det også flere andre naturtyper i området. I øst grenser slåttemarkene til en naturbeitemark (Gjeilan), og i nord mot artsrik beiteskog og bjørkeskog med høgstauder. Det nyeste flyfotoet fra Åmotsdalen er fra 2014. Veien som deler den gamle lokaliteten nordvestre deler i to, er ikke synlig på flyfoto fordi den er bygd etter 2014. Kartet er utarbeidet i QGIS med kartgrunnlag © Kartverket og Norge Digitalt.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Under finnes en oversikt over hensyn og prioriteringer av skjøtselstiltak i forhold til skjøtselplanen, spesielle hensyn i forhold til enkeltarter/artsgrupper, samt bakgrunn for prioriteringene.

Lokalitetene på Åmotsdalen gard er artsrike med tanke på flere artsgrupper. Av karplanter kan nevnes spesielt de rødlista artene **smalfrøstjerne (NT)**, **engbakkesøte (NT)** og **smånøkkel (NT)**. I tillegg finnes en gammel registrering av **svartkurle (EN)**. Disse artene ivaretas best med sein slått, ikke før etter 20. juli. Når det gjelder svartkurle er det i tillegg en forutsetning at det ikke beites før etter at blomstringen er ferdig.

For **insekter** er det også her en fordel om lokalitetene slås seint i juli/først i august. I kulturlandskapet kan kantsoner rundt enger og enkelte hauger med kvist bidra som verdifulle skjulesteder for insekter og dyr. Slike kvisthauger bør plasseres slik at de ikke medfører at enga blir gjødslet under forråtningsprosessen. Med tanke på **beitemarksopp** er det viktig at avlinga så langt som mulig fjernes fra enga slik at forråtningen av dødt gras ikke medfører noen gjødselvirkning, samt at det ikke brukes kunstgjødsel eller beitepusser.

For å unngå at skogsvegetasjonen vokser inn i slåttemarkene er det viktig med regelmessig slått og tynning av kantsonene. Dette bør prioriteres langs skogkanten ovenfor engene, samt at noen bjørker i vest bør tas ned. Å tynne skogkanten vil også øke sammenhengen mellom den artsrike beiteskogen og slåtteeengene. I alle tre lokalitetene finnes partier av enga som er påvirket av skyggevirkninger fra skogen og har en del lauvtreninger, blant annet en god del osp.

Engene inne mellom trærne og i samlekevea vest for gården bør slås med ljå. Dette er noen av de mest artsrike engene som finnes her i dag, og det later ikke til at beitetrykket alene klarer å opprettholde artsmangfoldet.

Engene på Åmotsdalen gard er tydelig påvirkta av tidligere pløying, og spesielt i midtre deler kan en se gamle åkerkanter oppover i slåttebakken. I enkelte områder finnes blant annet mye kveke, hundegras og engreverumpe. De mest tydelig påvirkede delene av engene er holdt utenfor avgrensningene, mens noen er inkludert, og er mer som restaureringsareal å regne. Høyet fra de artsrike delene av lokalitetene kan med fordel spres til disse områdene før bakketørking. Dette er også en fordel om det skal hesjes, slik at arter fra de artsrike delene av lokalitetene får anledning til å spre seg hit.

Arealene som i dag ikke er inkludert i lokaliteter eller restaureringsareal, kan, om det er interesse for å restaurere disse tilbake til noe som minner om slåttemark, slås to ganger de første fem årene. Den første slått tas tidlig, omtrent ved St. Hans-tider, eller ved begynnende blomstring på graset, og avlinga fjernes umiddelbart etter slått. Den andre slått tas samtidig som resten av slåttemarkene. På denne måten vil arealene raskere utarmes for næringsstoffer som fører til det typiske nitrofile inntrykket. Å spre høy fra områder med mye småengkall ut i engene kan bidra til ytterligere svekkelse av gresset. Dette fordi denne planta er en halvparasitt som parasitterer på grasplanter. Når høgvokste grasarter og stauder går tilbake og det blir større avstand mellom stråene, vil andre, mer småvokste planter ha lettere for å kunne etablere seg og blomstre i enga.

Figur 3. Siden småengkall er en halvparasitt som parasitterer på gress kan det være til hjelp for den verdifulle naturengvegetasjonen å spre høy fra områder hvor denne planten vokser til andre deler av enga for å hjelpe frøspredningen. Bildet til venstre viser småengkall i blomst, til høyre er planten avblomstret. Blomstene er gule, frøkapslene runde og flate. Foto: Bolette Bele, hentet fra artsdatabanken.no

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

Åmotsdalen gard er gammel, og bygningene er fra 1700-tallet. Den ble drevet på tradisjonelt vis med markaslått frem til ut i 1950-åra. Fra 1961 har det ikke vært drevet markaslått her, men fram til ca. 1993 ble det drevet vanlig husdyrhold med sau og storfe. Foret ble da slått og hesjet på tradisjonelt vis. I løpet av disse årene ble det meste av gården pløyd og tilsådd. Det ble brukt ca. 30-40 kg kunstgjødsel pr mål med dyrkamark og i tillegg ble det benyttet husdyrgjødsel i den grad det rakk.

Fra ca. 1995 har gården vært bortleid, og noen arealer ble slått også i denne perioden. Et stort areal oppe på flata nordvest for husene ble pløyd og tilsådd i denne perioden. Dette stykket ble tilsådd og noe gjødslet så lenge det ble slått der dvs. ca. fram til 2002. Resten av gården ble kun beitet fra -97 til 2010. Det har ikke blitt gjødslet siden 2000, utenom i det nevnte området som var pløyd og tilsådd.

I starten av forrige skjøtselsplanperiode fikk gården nye eier; Torbjørn Orkelbog. Han har tatt over skjøtselsarbeidet med slåtten og har beitedyr fra nærliggende gårder her vår og høst, i tillegg til at det meste av engene slås og hesjes. Planen framover på gården er at den skal bli turistgård og aktivitetssenter, i denne sammenheng vil fortsatt tradisjonell slått være en unik mulighet til å drive informasjon om tradisjonell slåtteskjøtsel, eventuelt kan slåtten gjøres til en aktivitet som også turister kan være med på.

2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen

Under en samtale med grunneier Torbjørn Orkelbog 06.07.18 ble det diskutert hvordan skjøtselen har fungert de siste åra, og om det som er listet opp i planen har vært tilstrekkelig/overkommelig. Svar på spørsmål i forbindelse med dette er også å finne i vedlegg 3.

I grove trekk er slåtten utført etter planen, men det er ikke rydda og slått like mye i kantene som det ble anbefalt. Områdene lengst øst er heller ikke slått hvert år. Arealer på vestre og midtre deler som ligger inne mellom trærne slås ikke i dag, men beites vår og høst.

I dag blir engene på gården slått fra tidlig i juli og utover. Slåtten blir i hovedsak utført med tohjuls slåmaskin, graset tørkes og hesjes eller vendes med rive før det blir samla opp og kjørt vekk, for det meste med bakketraktor. De fleste hesjene settes opp nær gården, og minsker dermed behovet for kjøring i lokalitetene. Grunneier har selv ingen behov for endring av skjøtselen slik den er beskrevet i planen, det legges til at tilskuddet er av betydning for om slåtten gjennomføres. Det er også kjekt med veiledning i forbindelse med oppfølgingen av handlingsplan for slåttemark. Det er et ønske å fortsette med slåtteskjøtsel fremover.

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Fra feltundersøkelser i 2010 og 2011 (Oldervik 2011), ble følgende karakterarter (hvilke arter som var karakteristiske for lokaliteten) registrert i lokalitetene på Åmotsdalen gard: blåklokke, dunhavre, dunkjempe, engbakkesøte (NT), flekkmure, gulaks, harerug, marinøkkel, smånøkkel (NT), snøsøte og takhaukeskjegg.

Artsfunn ved besøket 06.07.2018 er preget av at 2018 var et svært tørt år. I 2018 ble følgende tyngdepunktarter for semi-naturlig eng (liste brukt i verdisetting av lokaliteten) registrert i lokalitetene: aurikkelsveve blåklokke, dunhavre, dunkjempe, engfiol, fjelltimotei, flekkmure, gulaks, harerug, hvitmaure, hårsveve, kattefot, lodnerublom, marinøkkel, prestekrage, rødknapp, smalfrøstjerne (NT), småengkall og sølvmore. Den kalkkrevende mosen granmose ble også registrert. Svartkurle (EN) ble ikke observert ved besøket i 2018.

Figur 4. Mange fine engarter er registrert på Åmotsdalen gard. Dette bildet er tatt i lokaliteten Midtre deler og viser et spesielt rikt område. Her ser vi blant annet marinøkkel, smalfrøstjerne (NT), harerug, hvitmaure og aurikkelsveve. Foto: Åshild Hasvik, Bioreg AS 06.07.18.

2.6 Evaluering/vurdering av skjøtselen

OPPSUMMERENDE VURDERING	I HØY GRAD	IMIDDELS GRAD	I LITEN GRAD
Har skjøtselen vært tilfredsstillende for å oppnå målene, jf. skjøtselsplanen som nå revideres?		X	
Bør skjøtselen endres for neste skjøtselsplanperiode (neste 5 år)?		X	
Er det realistisk at lokaliteten holdes i hevd de neste 5 åra?	X		

Begrunnelse:

- Lokalitetene er skjøttet med slått, samt vår- og høstbeite de siste årene.
- I dag slås det fra tidlig juli og utover sommeren, dette tidspunktet bør forskyves slik at slåttet ikke blir satt i gang før på seinsommeren. Dette gjelder i første rekke innenfor lokalitetene som er definert som slåttemark – også C-lokaliteten.
- For å ta vare på artsmangfoldet av planter og insekter, bør skjøtsel med slått seint i juli/først i august fortsette, men det er viktig også å slå godt ut i kantarealene. Særlig er det viktig med kantslått på lokaliteten vestre del, der enkelte arealer må slås med ljå.
- Det vil være et kontinuerlig behov for tynning i kantsonene slik at disse ikke vokser til.

- Beite er positivt for engene, men det må følges med slik at beitet ikke blir for hardt. Vårbeite bør avsluttes rundt 1. juni. Høstbeite må ikke starte før noe etter slåtten.
- Om en ønsker en restaurering av arealet der det tidligere er registrert svartkurle, må dette arealet først ryddes for lauvtrær, renninger og kratt, for så å gjerdes inn under vårbeite, området må slås seint, helst ikke før i begynnelsen av august (blomstrings-tidspunktet i Midt-Norge varierer mellom midten av juni og begynnelsen av august (Moen & Øien, 2009)).
- Fremover kan lokalitetene med fordel undersøkes for beitemarksopp. Det har vist seg at mange arter sopp ikke fruktiserer hvert år, slik at overvåkning over flere år kan gi et riktigere bilde av hvilke arter som finnes.

2.7 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN:

- Lokalitetene skal holdes i god hevd med årlig slått og fjerning av høy etter tørking på bakken eller eventuelt hesjing. B-verdien skal opprettholdes eller aller helst økes ved at populasjoner av ev rødlistearter og andre gode naturengarter skal holdes på dagens nivå, eller økes.
- Det er også et mål at slåttemarkene skal beholde den typiske slåttemarks-strukturen de har i dag, og forbedre den der det er nødvendig.
- Slåttemarkene skal ligge i et åpent landskap og kantsoner skal ikke skygges ut av skog og kratt.
- Slåttemarkene skal ikke gjødsles, pløyes, sprøytes eller pusses med beitepusser.

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

- Holde kantsoner åpne ved å fjerne kratt og renninger, dette gjelder spesielt øst i midtre deler.

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

- Artsmangfoldet knyttet til kulturmark skal opprettholdes eller økes jf. artslister i vedlegg 2.
- Populasjoner av artene i lista over tyngdepunkter for semi-naturlig eng skal opprettholdes eller helst økes.
- Populasjonen av rødlistearter skal helst utvides. I 2018 ble det registrert én rødlista art, smalfrøstjerne (NT). Lokalitetene bør undersøkes for beitemarksopp.
- Kjent lokalitet for svartkurle restaureres

2.8 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode)

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKKE)
Tynne kantarealer i tilgrensende skog for å åpne opp i engene, og for å slippe til mer sol. Fjerning av trevirke bør skje på frossen jord.	Årlig de første fem årene	Arealer merket med blå farge på skjøtselskartet på fig. 5.	Vinter/vår
Fjerning av skogen på lokaliteten for svartkurle om dette er aktuelt. Kjøring med tunge maskiner i forbindelse med fjerning av trevirke, bør skje på frossen mark.	-	Ligger innenfor blått areal på fig. 5.	Vinter/vår
Høy fra kantsoner spres utover restaureringsarealene før bakkettørking/hesjing. Om dette graset får tørke en dag og så vendes før det henges på hesja, vil dette bidra til frøspredning av artene fra kantsonene inn i engene.	Årlig de første fem årene	Arealer merket med grønn farge på skjøtselskartet på fig. 5.	I forbindelse med slått på resten av engen.
Skogen gjenåpnes i området der det tidligere er registrert svartkurle. Her er det mye osp, og det er trolig en fordel om denne ringbarkes for å unngå store mengder rotskudd.	Ved interesse i løpet av skjøtselsperioden	Areal merket med blå omramming på skjøtselskartet på fig. 5.	Vår

2.9 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig)

2.9.1 Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKKE)
Slått på alle lokalitetene. Det bør slås med lett traktor, tohjuls slåmaskin eller ljå. jf. beskrivelsen under. Det er viktig at det slås helt ut i kantene. Kantsonene må slås med ljå, også i vestre del, samt i skogholtet lengst vest i den midtre lokaliteten. Spre gjerne høy fra disse kantsonene utover for bakkettørking (jf. beskrivelse under restaureringstiltak).	Årlig	Alle lokalitetene	20. juli-10. august
Raking, vending og bortkjøring av høy etter minst to dagers tørking/hesjing.	Årlig	Alle lokalitetene	20. juli-10. august

Generelt gjelder for skjøtselsslått (for forklaring se veiledningshefte):

- Slåtten bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakkettørkes 2-3 dager før det fjernes fra området.
- Områdene kan slås med liten, lett traktor med slåmaskin, tohjuls slåmaskin eller ljå, avhengig av bratthet. Kantklipper med senn kan også benyttes på mindre areal der det er vanskelig å komme til med maskiner.
- Ikke bruk tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan medføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller store mengder bløt husdyrgjødsel (se veileder).

2.9.2 Beiting

BEITILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKJE)
Vårbeite bør helst foregå i tidsrommet fra 1. mai til 1. juni. Når dyra slippes i utmarka, avhenger av været.	Årlig	Hele lokaliteten	1. mai – 1. juni
Høstbeite. Dyrene beiter ca. 2-3 uker på innmarka, avhengig av antall beitedyr. Når de tas ned og når de settes inn, avhenger av været. Beitetrykket holdes under oppsikt, slik at enga ikke blir for hardt beita, med tråkkskader o.l.	Årlig	Hele lokaliteten	Fra 1. september og utover
Området der det tidligere var registrert svartkurle, gjerdes inne for å unngå vårbeiting.	Årlig	Areal merket med blå omramming på skjøtselskartet på fig. 5.	

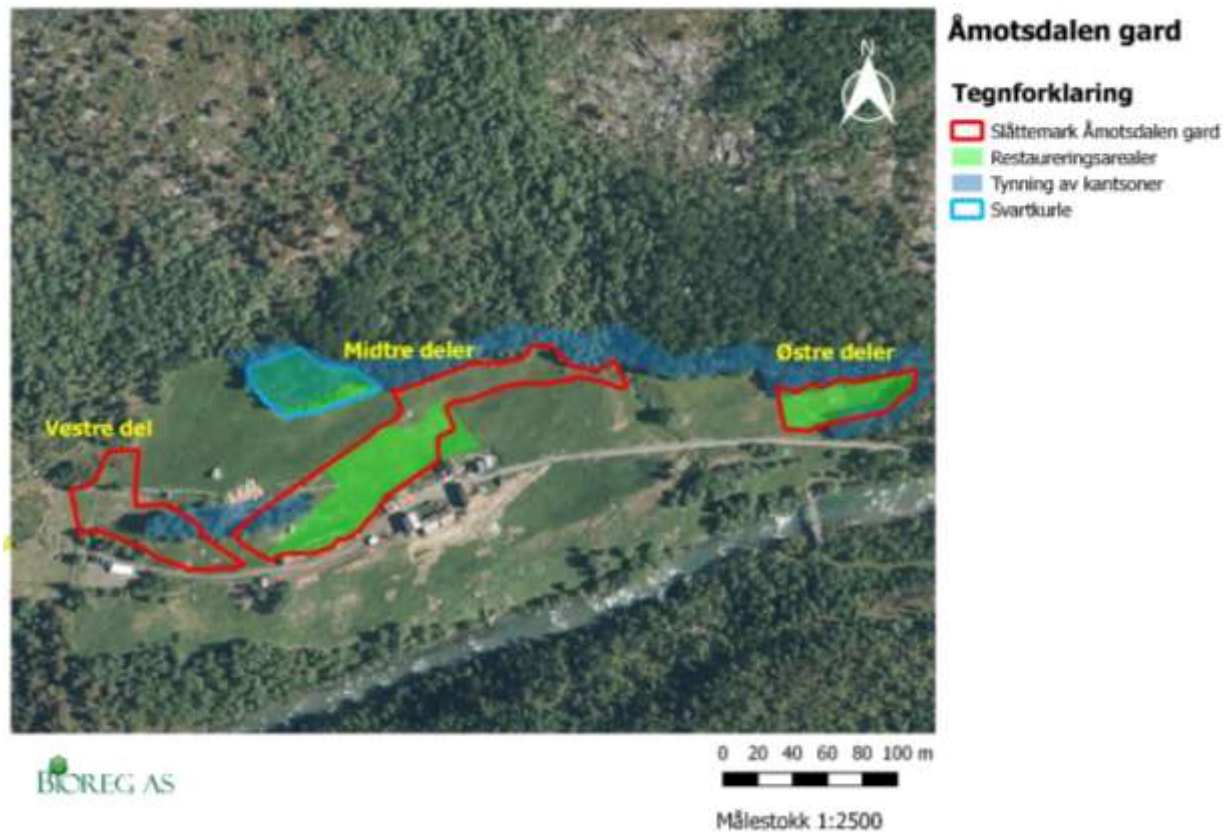
Generelt gjelder for beiting i slåttemark (for forklaring se veiledningshefte):

- Beiting er positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønnkjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slåtten seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere i gang)
- Unngå tilleggsfôring inne på slåttemarka.
- Sett alltid dyrevelferden og førtilgangen i høysetet.
- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. fare for tråkkskader).
- Slåttemark med rik vårblostring (f.eks. med tidligblomstrende orkideer og marinøkler) bør ikke vårbeites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturenger bør om mulig ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

2.9.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKJE)
Rydde kantsoner for lauvoppslag	Årlig	Særlig kantsonene nord for slåttingene	Vinter/vår
Plukke kvist og greiner i kanter og slåttemarka ellers for å lette slåtten seinere.	Hvert år	Alle lokalitetene	Vår

2.9.4 Skjøtselskart

Figur 5 Kartet viser avgrensning av slåttemarkene på Åmotsdalen gard. Områder som er å regne som restaureringsarealer, er markert med grønt, mens arealer der tynning i kantsonene bør prioriteres, er merket med blått. Å tynne kantsoner, kan gjerne også prioriteres lenger østover langs engene enn det lokaliteten strekker seg i dag. Arealet som kan være aktuelt å restaurere i forbindelse med tidligere registrering av svartkurle, er merket med blå omramming. Kartet er utarbeidet i QGis med kartgrunnlag © Kartverket og Norge Digitalt.

2.10 Oppfølging av skjøtselsplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERES ÅR:
2024
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER:
Lokalitetene kan med fordel undersøkes for beitemarksopp.
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK SOM ER FINANSIERT DE SISTE 5 ÅRA:
Rydding og tynning i kantsoner
PERSON SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN:
Torbjørn Orkelbog

2.11 Bilder fra lokalitetene

Noen av bildene er tatt på samme posisjon og i samme retning som i forrige skjøtselsplan (Oldervik & Folden 2012) slik at det skal være lettere å følge med på utviklingen i lokalitetene. Der det har vært hensiktsmessig er bildeteksten fra forrige plan lagt inn i kursiv.

2.11.1 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del)

Figur 6. 32 V N 6926941 Ø 526500. Fotografen står bare noen få meter fra der bildet ble tatt ved besøket i 2010. Som en ser, er også vegetasjonen i Åmotsdalen preget av den tørre sommeren i 2018. Også i 2018 var det artsrikt her, at ikke smånøkkel og bakkesøte ble gjenfunnet, kan skyldes tørken. Dette området må slås med ljå på grunn av all steinen. Lokaliteten har fremdeles godt potensiale for rødlistede og sjeldne arter fra flere artsgrupper. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

Figur 7. Vei og landingsplass for zip-line som i dag deler den tidligere lokaliteten nordvestre deler i to. Legg merke til at deler av lokaliteten var slått ved besøket. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

Figur 8. 32 V N 6926939 Ø 526526. Areal helt nordvest i lokaliteten. Dette ser ikke ut til å ha forandret seg mye i løpet av skjøtselsperioden. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

Figur 9. 32 V N 6926922 Ø 526551. Omtrent midt i lokaliteten og mot sørøst. Her ser en at deler av lokaliteten var slått og hesja ved besøket. Samtidig ser en også landingsplassen for zip-linen som er anlagt her. Dette arealet er ikke slått de siste årene, men vedlikeholdes gjennom beiting. Arealet bør slås med ljå, da det er mye stein her. Høyet fra dette området kan med fordel spres utover resten av lokaliteten og restaureringsarealene for bakketørking, da dette er av de mest artsrike partiene i lokaliteten. En del av trærne bør fjernes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

2.11.2 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler)

Figur 10. 32 N 6926997 V 526708. Bildet er tatt litt øst for den store steinen som ligger i enga, og østover i lokaliteten. I bakgrunnen, på motsatt side av elva, ligger nabogården Halsen. Som en ser, er skogen nord for lokaliteten gjenåpnet noe, men fortsatt er det behov for mer tynning av kantsonene. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

Figur 11. 32 V N 6926945 Ø 526652. Restaureringsarealet midt i lokaliteten slik det fremstod i 2018. Høy fra artsrike kantsoner bør spres utover her ved tørking. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 06.07.18.

Figur 12. Omtrent samme areal som på forrige bilde, avbildet etter slått (fotografen står nede på tunet). Ovenfor engene ser en arealet som bør vurderes å restaureres med tanke på eventuelt forekomst av svartkurle. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 23.08.18.

2.11.2 Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler)

Figur 13. 32 V N 6927002 Ø 526954. Bildet er tatt helt øst på engene mot gården. Ved besøket i 2018 fremstod denne delen som svært artsfattig og full av osperenninger. Arealet er heller ikke slått de siste årene. Verdien er derfor redusert til C og utløser slik ikke rett til skjøtelsmidler for denne delen av garden. Lokaliteten er nå å oppfatte som restaureringsareal. Om de biologiske verdiene skal gjenvinnes, må arealet slås og kantsonene ryddes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS 23.08.18.

2.12 Kilder

- artskart.artsdatabanken.no (2017). Funndata fra: J. B. Jordal, Naturhistorisk museum UiO, Norsk botanisk forening, Norsk entomologisk forening, Norges sopp- og nyttevekstforbund
Nedlastet gjennom artskart 24.10.18
- Jordal, J. B. 2018. *Notat om svartkurle i Oppdal i 2017*.
- Jordal, J. B. 2012. *Kartlegging og overvåking med vekt på svartkurle i Oppdal kommune i 2011*. Rapport J. B. Jordal nr. 2-2012. 21 s.
- Jordal, J. B. 2011. *Kartlegging og overvåking med vekt på svartkurle i Oppdal kommune i 2010*. Rapport J. B. Jordal nr. 1-2011. 42 s.
- Jordal, J. B. (2007) *Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune 2006*. J. B. Jordal Rapport nr 2-2007. 64 s.
- Miljødirektoratet (2015) *Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. Utkast til faktaark 2015 – Kulturmark*. Versjon 7. august 2015
- Moen, A. (1998). *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss.
- Moen, A. & Øien, D.-I. 2009. *Svartkurle Nigritella nigra i Norge. Faglig innspill til nasjonal handlingsplan*. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2009–5: 1-27 s.
- ngu.no/kart/berggrunn, <https://geo.ngu.no/kart/berggrunn/> Norges geologiske undersøkelse, berggrunnskart N50, hentet 30.10.18
- ngu.no/kart/losmasser, <http://geo.ngu.no/kart/losmasse/> Norges geologiske undersøkelse, lausmassekart med symboler, hentet 30.10.18
- Oldervik, F. G. (2011). *Skjøtselsplan for slåttemarker på Åmotsdalen gard*. Bioreg AS Rapport 2011:11, ISBN; 978-82-8215-158-0.
- Vatne S. (2014). *Oppfølging av slåttemarker med skjøtselsplan i Oppdal kommune 2014*. Økolog Vatne, Notat 2-2014.

Vedlegg 1 Lokalitetsbeskrivelser i Naturbase

På Åmotsdalen gard er det til sammen tre lokaliteter som er definert som slåttemark etter undersøkelsene i 2018. I de lokalitetene som har beskrivelse i Naturbase fra før, er tidligere beskrivelse videreført i den grad dette er hensiktsmessig.

BN00092325 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del)

UTM EUREF89 32 V N 6926925 Ø 526537

Areal: 2,7 daa

Verdi: Viktig – B.

Naturtype: Slåttemark 100 %.

Utforming: Svakt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-20), 100 %

Feltsjekk siste: 06.07.18 Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik

Avgreningspresisjon: < 20 meter. Målemetode: Avgrensa etter flyfoto og bruk av GPS.

INNLEDNING:

Lokalitetsbeskrivelsen er innlagt av Finn Oldervik den 23.03.2011 med noen justeringer i januar 2012 av Oldervik og Øystein Folden. Opprinnelig er den registrert og beskrevet av John Bjarne Jordal basert på feltarbeid den 28.06.2006, men i forbindelse med at det skal utarbeides skjøtselsplaner for lokaliteten ble den reinventert den 14. juli og 8. august 2010 av Finn Oldervik og Geir Langelo, senere den 25.09.2010 av Øystein Folden og den 6. juli 2011 av Finn Oldervik og Øystein Folden sammen med bruker, representanter for administrasjonen i Oppdal kommune og representant for Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. **Supplement etter besøk 06.07.18:** Lokaliteten er undersøkt i 2014 av Steinar Vatne som et ledd i oppfølging av skjøtselsplaner i Oppdal. Beskrivelsen er supplert noe i forbindelse med revisjon av skjøtselsplan for lokaliteten. Denne ble utført av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik, begge fra Bioreg AS 06.07.2018, og omfatter blant annet endringer av utforminger tilpasset NiN, supplerings av artslistene, endring av arealavgrensning og oppdatering av verdisettingen ut fra siste versjon av faktaark for slåttemark fra 2015 (supplert med NiN-utforminger i 2018). Ved besøket i 2018, ble det klart at nyere fysiske inngrep hadde delt lokaliteten i to. Den vestlige delen videreføres som egen lokalitet, mens den østlige delen innlemmes i en større slåttemarklokalitet i øst, Åmotsdalen gard; midtre deler. På grunn av store endringer i avgrensning av slåttemarklokalitetene på Åmotsdalen gard i 2018, endret lokaliteten samtidig navn fra nordvestre til vestre del. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper fra 2011. Avgrensinga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 20 meter.

PLASSERING OG NATURGRUNNLAG: Lokaliteten ligger i vestre del av innmarka på Åmotsdalen gard i munningen av Åmotsdalen og er en gammel slåttemark rundt linkstasjonen som står her og vestover mot steingjerdet ved Gjeilan. Den ligger i overgangen mellom mellom-boreal og nordboreal vegetasjonssone (MB/NB) og i overgangsseksjon mellom oseaniske og kontinentale vegetasjonssesjoner (OC). I følge berggrunnskartet skal det være mest kvartsitt i dette området, men de naturfaglige undersøkelsene tydet på en noe rikere berggrunn enn dette. **Lausmassene består av et tynt morenedekke over berggrunnen (ngu.no/kart/losmasser).**

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER: Etter siste versjon av faktaark for slåttemark i DN Håndbok 13, er lokaliteten å regne som slåtteeeng med NiN-utforming svakt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-20). Naturtypen slåttemark er regnet

som sterkt truet (EN) på norsk rødliste for naturtyper fra 2011. I tillegg finnes et mindre parti i nordvest som er å regne som naturbeitemark (ca. 5 %), også det av samme utforming etter NiN.

ARTSMANGFOLD: Det ble funnet 35 plantearter i 2006, noe som også må ses på bakgrunn av at lokaliteten er liten (Den ble utvidet noe i 2010). Av artene fra 2006 kan nevnes bl.a. aurikkelsveve, dunhavre, dunkjempe, engsmelle, fjellarve, flekkmure, karve, rødknapp, sandfiol og sølvmore. Av Finn Oldervik ble det den 14.07.2010 påvist bl.a. blåklokke, dunhavre, dunkjempe, engsmelle, gjeldkarve, harerug, hvitmaure, marinøkkel, ryllik, rødknapp, rødsvingel og småengkall. Geir Langelo noterte i tillegg bl.a. aurikkelsveve, markjordbær og rødknapp. Øystein Folden noterte i 2010 bl.a. engbakkesøte (NT) i øvre del av lokaliteten. Nye funn fra 06.07.2011: Bakkesoleie, bringebær, burrot, engkvein, engsyre, fjellgulaks, fuglevikke, fjøllblom, gjetertaske, grasstjerneblom, gulflatbelg, hvitkløver, lodnerublom, rødkløver, rødsvingel, skogstorkenebb, småbergknapp, smånøkkel (NT) (2 del-lok.), snøsøte, tiriltunge, tveskjegg-veronika, tyrihjelms, ullarve, åkersnelle. Videre marinøkkel, 2 del-lok. Tils. 3 skudd). **Supplement etter besøket 06.07.18:** I 2018 ble i tillegg følgende tyngdepunktarter for seminaturlig eng registrert: engfiol, fjelltimotei, gulaks, kattedot og prestekrage. Den kalkkrevende mosen granmose ble registrert. Sommeren 2018 var svært tørr, noe som kan ha preget artsregistreringene.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING: Lokaliteten har trolig delvis vært jordbearbeidet og sannsynligvis også svakt gjødslet til alle tider, men en del av vegetasjonen virket å være lite gjødselpreget ved registrering. Det var flere rydningsrøysen, noen store. I vest ligger et steingjerde mot Gjeilan, lokaliteten som ligger vestom denne. Det står også en linkstasjon i vestre del. Dessuten er et lite område inngjerdet som blir brukt som samlingskve for sau om høsten. Akkurat dette var svært artsrikt med flere krevende arter som f.eks. marinøkkel, dunkjempe og dunhavre. **Tidligere drift:** Garden ble drevet tradisjonelt med markaslått og det hele til ut i 1950-åra. Fra 1961 har det ikke vært drevet markaslått her, men fram til ca. 1993 ble det drevet vanlig husdyrhold med sau og storfe. Foret ble da slått og hesjet på tradisjonelt vis. I løpet av disse årene ble det meste av gården pløyd og tilsådd. Det ble brukt ca. 30-40 kg kunstgjødsel pr mål med dyrkamark og i tillegg ble det benyttet husdyrgjødsel i den grad det rakk. Fra ca. 1995 har gården vært bortleid og det ble da pløyd et areal oppom og øst for denne avgrensede lokaliteten. Dette stykket ble tilsådd og noe gjødslet så lenge det ble slått der dvs. ca. fram til 2002. Resten av garden ble også slått et par år, men har siden 1997 vært beitet. Utenom det som ble pløyd har det ikke vært gjødslet siden 2000. **Nåværende drift:** All innmarka på garden blir nå vår- og høstbeitet av sau. I 2010 hadde denne lokaliteten bare vært vårbeitet av sau, ikke høstbeitet enda da vi var der den 25. september, men ifølge brukerne (Reidun Stølen og Asbjørn Sletten pers. med.) så ble det beitet der senere. **Supplement etter besøk 06.07.18:** Deler av lokaliteten er skjøttet med slått i årene siden skjøtselsplanen ble laget i 2011. Dette gjelder imidlertid bare den sørøstlige delen av lokaliteten. Resten av arealet skjøttes fremdeles bare ved beiting.

FREMMEDE ARTER: Ingen ble observert.

SKJØTSEL OG HENSYN: Det er ønskelig at den tradisjonelle bruken fortsetter, noe som betyr at lokaliteten bør slås der dette er mulig, i tillegg til at den bør høstbeites. Av hensyn til vegetasjon og artsmangfold bør det ikke gjødsles eller foretas vesentlige fysiske inngrep. Denne lokaliteten er veldig sammensatt, og forskjellige areal må få forskjellig behandling. Areal egnet for slåmaskin fins sør i lokaliteten, og som ei smal stripe nord i lokaliteten. Her gjelder sein slått, tørking av graset minst et par dager og så fjerning av høyet. I beitemarksarealet i nord bør det ryddes vekk en del einer som stubbes så lavt som mulig. Det er såpass med stein på denne dellokaliteten at arealet må slås med ljå, graset tørkes og fjernes. Arealet innenfor samlekvett

er i utgangspunktet bare aktuelt med som beitemark, men er å regne som slåttemark om den skjøttes med slått. Kartavgrensinga er langt fra presis, men størrelsen bør være ganske grei, og nåværende gjerdeplassering er grei. Areal med bjørkeskog vil i hovedsak være aktuell for beiting eller slått med ljå. Trærne tar såpass mye av næringa at det ikke blir tjukt gras her, og beitinga har til nå vært tilstrekkelig for å holde et åpent og artsrikt vegetasjonssjikt. Restareal som ikke er nevnt vil ha forskjellig grad av vekst. Noe trenger bare beiting, noe trenger supplement av litt ljåslått. Noe kan trenge litt fjerning av kratt år om annet. Vårbeiting bør avsluttes innen 1. juni. Om engene rundt beites lenger, bør lokaliteten gjerdes inne med elektriske gjerder. Om høsten kan det bli nødvendig med sterkere beiting av lokaliteten, og da kan elgjerde være nødvendig for å holde sauene lenge nok på lokaliteten. **Supplement etter besøket 06.07.18: Lokaliteten deles som nevnt i innledningen i to mindre lokaliteter grunnet en ny vei som går gjennom lokaliteten og deler den, samt en rampe for zip-line. Skjøtselsplanen fra 2012 blir i hovedsak videreført. Området bør skjøttes med sein slått og bakketørking/hesjing av høyet i minst to dager, før det rakes sammen og fjernes. Området skjøttes i dag med vår- og høstbeite. Kantsonene må holdes åpne ved å slå helt ut i kanten og eventuell rydding av oppslag av trær og busker. En bør vurdere å fjerne noen av de store bjørkene.**

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP Lokaliteten må regnes som en del av det helhetlige kulturlandskaps-området, Åmotsdalen.

VERDIVURDERING Etter faktaark for slåttemark fra juli 2015, oppdatert i 2018, oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse, da den er over 1 daa (ca. 2,7). Den oppnår lav vekt på grunn-typevariasjon da enga kun består av en kartleggingsenhet. Enga oppnår lav til middels vekt på artsmangfold, her er ikke registrert rødlista arter i 2018, det er 16 tyngdepunktarter for seminaturlig eng, samt at det er et visst potensiale for beitemarksopp. Den oppnår middels vekt på tilstand ut fra at den delvis har et svakt gjengroingspreg, og at bare deler av lokaliteten er skjøttet med slått. Den oppnår høy vekt på påvirkning og landskapsøkologi ut fra at den er skjøttet som slåttemark på tradisjonelt vis, og ligger i et landskap med mange andre viktige naturtypelokaliteter og landskapselementer knyttet til kulturlandskapet i Åmotsdalen. Ut fra dette oppnår lokaliteten verdien; Viktig – B.

BN00092320 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler)

UTM EUREF89 32 V N 6926956 E 526675

Areal: 6,4 daa

Verdi: Viktig B.

Naturtype: Slåttemark, 100 %.

Utforming: Svakt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-20) (50 %) og eng-aktig oppdyrket mark T41-C-1 (50 %).

Feltsjekk siste: 06.07.18 Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik

Avgrensingspresisjon: < 20 meter. Målemetode: Avgrensa etter flyfoto og bruk av GPS.

INNLEDNING: Lokalitetsbeskrivelsen er innlagt av Finn Oldervik den 23.03.2011. Den er også gjennomgått og supplert i jan. 2012 av Oldervik og Folden. Opprinnelig er lokaliteten registrert og beskrevet av John Bjarne Jordal basert på feltarbeid den 28.06.2006, men i forbindelse med at det skal utarbeides skjøtselsplan for lokaliteten ble den reinventert den 14. juli og 8. august 2010 av Finn Oldervik og Geir Langelo, senere den 25.09.2010 av Øystein Folden, samt den 5. juli 2011 av Finn Oldervik og den 6. juli s.å. av Oldervik og Øystein Folden. Den opprinnelige lokaliteten ble da delt i to, og kantsonene med åpne engarealer ble skilt fra en

større beiteskogslokalitet i nord. **Supplement etter besøk 06.07.18** Lokaliteten er undersøkt i 2014 av Steinar Vatne som et ledd i oppfølging av skjøtselsplaner i Oppdal. Beskrivelsen er supplert noe i forbindelse med revisjon av skjøtselsplanen for lokaliteten. Denne ble utført av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik, begge fra Bioreg AS 06.07.2018, og omfatter blant annet endringer av utforminger tilpasset NiN, supplering av artslistene, endring av arealavgrensning og oppdatering av verdisettingen ut fra siste versjon av faktaark for slåttemark fra 2015 (supplert med NiN-utforminger i 2018). På grunn av store endringer i avgrensningene, endret lokaliteten samtidig navn fra øvre til midtre deler. Den inkluderer nå et areal i vest, som tidligere var en del av lokaliteten Åmotsdalen gard, nordvestre del. De østligste delene av den gamle lokaliteten har ikke vært slått, men bare beitet vår og høst, og bærer tydelig preg av dette. Avgrensningen er derfor innskrenket en del her, men noe av arealet er definert som restaureringsareal, og skilt ut som en egen lokalitet med verdien Lokalt viktig – C (den har fått navnet østre deler). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper fra 2011. Avgrensninga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 20 meter.

PLASSERING OG NATURGRUNNLAG:

Lokaliteten ligger ovenfor og litt vest for husene på Åmotsdalen gard i munningen av Åmotsdalen og er delvis en gammel slåttemark. Det er først og fremst kantsona opp mot skogen, som er minst gjødsla og jordbearbeidet, som har verdiene intakt. Når noe mer er tatt med, så er det fordi vi håper at riktig skjøtsel vil gjøre at de mer sjeldne artene og vegetasjonstypene vil spre seg mer eller mindre over hele arealet som blir skjøttet. Lokaliteten ligger i overgangen mellom mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone (MB/NB) og i overgangsseksjon mellom oseaniske og kontinentale vegetasjonssesjoner (OC). I følge berggrunnskartet skal det være mest kvartsitt i dette området, men de naturfaglige undersøkelsene tydet på en noe rikere berggrunn enn dette. **Supplement etter besøk 06.07.18: Lausmassene består av et tynt morenedekke over berggrunnen (ngu.no/kart/losmasser).**

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER: Etter siste versjon av faktaark for slåttemark i DN Håndbok 13, er lokaliteten å regne som slåtteeeng med NiN-utforming svakt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-20) (50 %) og eng-aktig oppdyrket mark T41-C-1 (50 %). Naturtypen slåttemark er regnet som sterkt truet (EN) på norsk rødliste for naturtyper fra 2011.

ARTSMANGFOLD: Jordal noterte 81 plantearter, og fant at dette dermed var den nest artsrike lokaliteten som ble registrert i Oppdal i 2006. Det ble funnet bl.a. aksfrytle, aurikkelsveve, bekkeblom, dunkjempe, dvergmispel, fjellarve, fjellfrøstjerne, fjellminneblom, fjellrapp, fjellstjerneblom, fjelltistel, flekkmure, fuglestarr, hengeaks, jåblom, karve, kranskonvall, lintorskemunn, lundrapp, markjordbær, rødknapp, sandfiol, setermjelt, skogmarihand, smånøkkel (NT), småsmelle, sølvzure, takhaukeskjegg, vrangsveve (*Hieracium cf. dubium*, helt i øst NQ 2698 2699, ikke sikkert bestemt) og åkerstemorblom. Det skal tidligere også ha vært svartkurle i disse kantområdene (Morten Vammervoll pers. medd.). Ettersøk ga imidlertid ikke noe resultat selv om vegetasjonen stedvis kunne være egnet. Mange av de registrerte artene er trolig observert oppe i beiteskogen på oversiden av slåttemarka. I 2010 ble det funnet mye av det samme, men fullstendig artsliste ble ikke tatt opp. **Supplement etter besøket 06.07.18: De arealene som artslisten ovenfor omfatter, er langt større enn arealene som i dag er inkludert i lokaliteten. I 2018 ble blant annet følgende tyngdepunkter for semi-naturlig eng registrert: aurikkelsveve, blåklokke, dunhavre, dunkjempe, engfiol, gulaks, harerug, hvitmaure, hårsveve, kattefot, legeveronika, marinøkkel, rødknapp, småengkall, sølvzure og den rødlista planten smalfrøstjerne (NT). Sommeren 2018 var svært tørr og artsregistreringene er trolig preget av**

dette. Takhaukeskjegg ble ikke gjenfunnet og om denne fremdeles er her, er uvisst.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING: Lokaliteten har delvis vært jordbearbeidet og også tidligere noe gjødslet, men vegetasjonen i kantsonene var lite gjødselpreget de fleste stedene. I den glisne lauvskogen ovenfor lokaliteten ble det drevet markaslått til ut i 1950-åra, men fra 1961 har det ikke vært drevet markaslått på gården. Tidligere drift: Garden ble drevet tradisjonelt med markaslått og det hele til ut i 1950-åra. Fram til ca. 1993 ble det drevet vanlig husdyrhold med sau og storfe. Foret ble slått og hesjet på tradisjonelt vis. I løpet av disse årene ble det meste av gården pløyd og tilsådd. Det ble brukt ca. 30-40 kg kunstgjødsel pr mål med dyrkamark og i tillegg ble det benyttet husdyrgjødsel i den grad det strakk til. Dvs. at engene fikk tilførsel av slik gjødsel kanskje hvert 3. eller 4. år (pers. medd. Morten Vammervoll). Fra ca. 1995 har gården vært bortleid og det ble da pløyd et areal vest for denne avgrensede lokaliteten i tillegg til et stykke nedom vegen. De nypløyde arealene ble tilsådd og noe gjødslet så lenge det ble slått der. Resten av gården ble også slått et par år, men har siden 1997 vært beitet. Utenom det som ble pløyd har det ikke vært gjødslet siden år 2000. Nåværende drift: All innmarka på gården blir nå vår- og høstbeitet av sau. I 2010 hadde denne lokaliteten bare vært vårbeitet av sau, ikke høstbeitet enda da vi var der den 25. september, men ifølge brukerne (Reidun Stølen og Asbjørn Sletten pers. medd.) så ble det beitet der senere. **Supplement etter besøk 06.07.18:** Området er skjøttet med slått i varierende grad siden skjøttsplanen av 2011. De østligste delene av den gamle lokaliteten har ikke vært slått, men bare beitet vår og høst, og bærer tydelig preg av dette. Avgrensningen er derfor innskrenket en del, og noe av arealet er definert som restaureringsareal og skilt ut som egen lokalitet (jf. innledning).

FREMMEDE ARTER: Vårpengeurt (PH) er registrert, denne arten har trolig vært her lenge, og ser ikke ut til å ha noen negativ effekt på artsmangfoldet.

SKJØTSEL OG HENSYN: En slått, med bakketørk av gras, eventuelt hesjing, og så fjerning av graset etter minst to dager, er den klart mest fordelaktige skjøtselen. Etterbeite vil være positivt. Gjødsling og pløying må unngås. For å komme på stell igjen med skjøtselen må kantvegetasjonen langs hele overkanten tynnes ytterligere. Dette bør gjøres litt over tid, slik at det ikke blir for kraftig endring. Både ved og kvist må fjernes, fortrinnsvis på et tidspunkt som ikke gir kjøreskade på enga. Det er en del osp langs kanten. Trærne som står nærmest kan ringbarkes, jf. generell del. Særlig øst for lokaliteten, men også i noe grad innenfor i ei stripe nærmest skogen, finnes mye renninger. For å bli kvitt disse kan en bruke beitepusser sammen med lett traktor første året. «Avlinga» må rakes vekk, ellers får en uønska gjødselvirkning. Tohjuls slåmaskin bør være egnet redskap her, for å unngå kjøreskade. Avlinga kan rakes nedover og hentes umiddelbart på utsida av lokaliteten. Det vil sannsynligvis være nødvendig med litt ljåslått langs kantene. **Supplement etter besøket 06.07.18:** Skjøttsplanen fra 2012 blir i hovedsak videreført. Området bør skjøttes med sein slått og bakketørking/hesjing av høyet i minst to dager, før det rakes sammen og fjernes. Graset fra de artsrike kantsonene kan med fordel spres utover hele lokaliteten i forbindelse med bakketørking. Området skjøttes med vår- og høstbeite. Kantsonene må holdes åpne ved å slå helt ut i kanten og eventuell rydding av oppslag av trær og busker. Om en ser at beitetrykket blir for intensivt på våren, bør arealene gjerdes inne med elektrisk gjerde. Det samme gjelder arealet der det tidligere var registrert svartkurle. Får om mulig å få tilbake svartkurle bør dette området ikke vårbeites i det hele tatt.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP: Lokaliteten må regnes som en del av det helhetlige kulturlandskapsområdet, Åmotsdalen.

VERDIVURDERING: Etter faktaark for slåttemark fra juli 2015, oppdatert i 2018, oppnår

lokaliteten høy vekt på størrelse, da den er over 6 daa, og over 3 daa av dette er å regne som slåtte-areal, mens resten er restaureringsareal. Den oppnår middels vekt på grunntypevariasjon da enga består av to NiN-enheter. Om en kun ser på de delene som er å regne som semi-naturlig eng, skal den ha lav vekt. Enga oppnår lav til middels vekt på artsmangfold, grunnet registrering av en NT-art, og mellom 15-20 tyngdepunkter for semi-naturlig eng, samt et visst potensiale for rødlistede og sjeldne arter av beitemarksopp. Den oppnår middels vekt på tilstand og påvirkning ut fra at den delvis har et svakt gjengroingspreg i kantsonene, som heller ikke er skjøttet med slått, samt at den inneholder arealer med et for intensivt grunnleggende hevdpreg (restaureringsarealer). Ut over dette oppnår den høy vekt på landskapsøkologi ut fra at den ligger i et landskap med mange andre viktige naturtypelokaliteter og landskapselementer knyttet til kulturlandskapet i Åmotsdalen. Totalt oppnår lokaliteten verdien; Viktig – B.

Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler)

UTM EUREF89 32 V N 6926996 E 526941

Areal: 1,6 daa

Verdi: Lokalt viktig – C.

Naturtype: Slåttemark, 100 %.

Utforming: Svakt kalkrik eng med svakt preg av gjødsling (T32-C-21)

Feltsjekk siste: 06.07.18 Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik

Avgrensingspresisjon: < 20 meter. Målemetode: Avgrensa etter flyfoto og bruk av GPS.

INNLEDNING: Lokalitetsbeskrivelsen er innlagt 01.11.2018 av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik, Bioreg AS basert på eget feltarbeid 06.07.2018, og av Lien Langmo 23.08 s.å. Opprinnelig er lokaliteten en del av en større lokalitet registrert og beskrevet av John Bjarne Jordal basert på feltarbeid den 28.06.2006 (Jordal, 2007). Dette var en stor slåttearealslokalitet som strakk seg vestover mot gården i øvre del av innmarka og opp i skogen (BN00042574 - Åmotsdalen gård, øvre deler). Lokaliteten var verdisatt til Svært viktig – A, og omtalt som en av de mest artsrike lokalitetene registrert i Oppdal i 2006. I forbindelse med at det ble utarbeidet skjøtelsesplan for lokaliteten ble den reinventert den 14. juli og 8. august 2010 av Finn Oldervik og Geir Langelo, senere den 25.09.2010 av Øystein Folden, samt den 5. juli 2011 av Finn Oldervik og den 6. juli s.å. av Oldervik og Øystein Folden. Lokaliteten ble etter dette delt i to fordi det skulle utarbeides skjøtelsesplan for slåttearealsdelen, som i stor grad bestod av kantsoner opp mot skogen. Denne lokaliteten ble da vurdert som en B-lokalitet, viktig.

Senere er lokaliteten undersøkt i 2014 av Steinar Vatne som et ledd i oppfølging av skjøtelsesplaner i Oppdal. Etter revisjon av skjøtelsesplanen for gården i 2018 ble det på nytt bestemt å endre lokaliteten. Deler av kantsonene som tidligere var inkludert, er nå i stor grad grodd igjen med høgvekste grasarter. En bekk har også gått over sine bredder og vasket med seg en del av enga. Den østligste delen av den tidligere lokaliteten, som her beskrives, er derfor skilt ut som en egen lokalitet. Den nye naturtypebeskrivelsen omfatter blant annet utforminger tilpasset NiN og supplerer av artslistene. Etter oppdatering av verdisetningen i forhold til siste versjon av faktaark for slåtteareal fra 2015 (supplert med NiN-utforminger i 2018), oppnår lokaliteten verdien Lokalt viktig – C, og er dermed ikke å regne som utvalgt naturtype, men er derimot definert som restaureringsareal. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper fra 2011. Avgrensinga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 20 meter.

PLASSERING OG NATURGRUNNLAG:

Lokaliteten ligger i østre del av innmarka på Åmotsdalen gard i munningen av Åmotsdalen og

består av en gammel slåttemark. Det er først og fremst kantsona mot skogen, som er minst gjødsla og jordbearbeidet som har verdiene intakt. Lokaliteten ligger i overgangen mellom mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone (MB/NB) og i overgangsseksjon mellom oseaniske og kontinentale vegetasjonssesksjoner (OC). Berggrunnen i området består ifølge berggrunnskartet i hovedsak av gneis. Lenger oppe i åssida er det basalkonglomerat med boller av gneis og kvarts. (ngu.no/kart/berggrunn). Lausmassene består av et tynt morenedekke over berggrunnen (ngu.no/kart/losmasser). Vegetasjonen tyder imidlertid på et noe mer kalkrikt jordsmonn, dette kan komme av lokale vekslinger i berggrunnen, eller at morenematerialet har opprinnelse i et område med mer kalkrik berggrunn.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER: Etter siste versjon av faktaark for slåttemark i DN Håndbok 13, er lokaliteten å regne som slåtteeng med NiN-utforming svakt kalkrik eng med svakt preg av gjødsling (T32-C-21). Naturtypen slåttemark er regnet som sterkt truet (EN) på norsk rødliste for naturtyper fra 2011.

ARTSMANGFOLD: Jordal noterte i den gamle lokaliteten fra 2006 hele 81 plantearter, og fant at dette dermed var den nest mest artsrike lokaliteten som ble registrert i Oppdal dette året. Det ble funnet bl.a. aksfrytle, aurikkelsveve, bekkeblom, dunkjempe, dvergmispel, fjellarve, fjellfrøstjerne, fjellminneblom, fjellrapp, fjellstjerneblom, fjelltistel, flekkmure, fuglestarr, hengeaks, jåblom, karve, kranskonvall, lintorskemunn, lundrapp, markjordbær, rødknapp, sandfiol, setermjelt, skogmarihand, smånøkkel (NT), småsmelle, sølvmore, takhaukeskjegg, vrangsvave (Hieracium cf. dubium, helt i øst NQ 2698 2699, ikke sikkert bestemt) og åkerstemorsblom. Mange av de registrerte artene er trolig observert oppe i beiteskogen på oversiden av slåttemarka. I 2010 ble det funnet mye av det samme, men fullstendig artsliste ble ikke tatt opp. I 2011 ble disse artene registrert i den østlige delen av den tidligere lokaliteten: aurikkelsveve, blåklokke, dunkjempe, engsmelle, gulaks, harerug, hundegras, hvitkløver, hvitmaure, karve, legeveronika, marikåper sp., marinøkkel, markjordbær, ryllik, rødkløver, rødknapp, småengkall, sølvmore, takhaukeskjegg, tiriltunge, tveskjeggveronika og vårpengeurt. Det ble bl.a. registrert arter som engbakkesøte, dunkjempe og rødknapp også oppe i skogen over lokaliteten. Ved besøket 06.07.18 bar artsmangfoldet på lokaliteten tydelig preg av tørken. På deler av lokaliteten var det bare osperenningene som var lett å identifisere, men følgende arter ble registrert: Aurikkelsveve, bakkefrytle, blåklokke, dunkjempe, engsmelle, gulaks, harerug, gjeldkarve, hvitmaure, legeveronika, rødkløver, rødknapp og småengkall. Takhaukeskjegg ble ikke gjenfunnet, om denne fremdeles er her, er uvisst.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING: Lokaliteten har delvis vært jordbearbeidet og også tidligere noe gjødslet, men vegetasjonen i kantsonene var lite gjødselpreget de fleste stedene. I den glisne lauvskogen ovenfor lokaliteten ble det drevet markaslått til ut i 1950-åra, men fra 1961 har det ikke vært drevet markaslått på gården. Tidligere drift: Garden ble drevet tradisjonelt med markaslått og det hele til ut i 1950-åra. Fram til ca. 1993 ble det drevet vanlig husdyrhold med sau og storfe. Foret ble slått og hesjet på tradisjonelt vis. I løpet av disse årene ble det meste av gården pløyd og tilsådd. Det ble brukt ca. 30-40 kg kunstgjødsel pr mål med dyrkamark og i tillegg ble det benyttet husdyrgjødsel i den grad det strakk til. dvs. at engene fikk tilførsel av slik gjødsel kanskje hvert 3. eller 4. år (pers. medd. Morten Vammervoll). Fra ca. 1995 har gården vært bortleid og det ble da pløyd et areal nord-vest for gårdshusa, i tillegg til et stykke nedom vegen. De nypløyde arealene ble tilsådd og noe gjødslet så lenge det ble slått der. Resten av gården ble også slått et par år, men har siden 1997 vært beitet. Utenom det som ble pløyd har det ikke vært gjødslet siden år 2000. I 2010 ble all innmarka på gården vår- og høstbeitet av sau. I perioden fra 2012, etter at tiltakene i skjøtselsplanen for slåttemark ble

iverksatt ble områdene tilhørende gården skjøttet med slått og beite i varierende grad. Østlige deler har ikke vært slått, men bare beitet vår og høst, og bærer tydelig preg av dette gjennom tette oppslag av osperenninger og en del daugas.

FREMMEDE ARTER: Ingen fremmedarter er registrert

SKJØTSEL OG HENSYN: Området bør skjøttes med sein slått og bakketørking/hesjing av høyet i minst to dager, før det rakes sammen og fjernes. Graset fra de artsrike kantsonene kan med fordel spres utover hele lokaliteten i forbindelse med bakketørking. Det kan eventuelt også hentes urterikt gras fra andre lokaliteter på gården for å spre det her, og slik stimulere frøspredning. Området skjøttes i tillegg med vår- og høstbeite sammen med resten av engene på gården. En bør vurdere ringbarking av en del ospetrær i kantsonene for å redusere antallet rotskudd av osp i enga. Kantsonene må holdes åpne ved å slå helt ut i kanten og eventuell rydding av oppslag av trær og busker. Det bør tynnes i omkringliggende skog, spesielt sør for lokaliteten slik at lyset slipper godt til i enga, og i nord, der skogen til dels står svært tett. I enga er det også en del renninger av osp. For å bli kvitt disse kan en bruke beitepusser sammen med lett traktor første året. «Avlinga» må rakes nøye vekk, ellers får en uønska gjødselvirkning. Tohjuls slåmaskin bør være egnet redskap her, for å unngå kjøreskade. Det vil sannsynligvis være nødvendig med litt ljåslått langs kantene. Om en ser at beitetrykket blir for intensivt på våren, bør arealene gjerdes inne med elektrisk gjerde.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP: Lokaliteten må regnes som en del av det helhetlige kulturlandskapsområdet, Åmotsdalen.

VERDIVURDERING: Etter faktaark for slåttemark fra juli 2015, oppdatert i 2018, oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse, da den er over 1 daa (ca. 1,6 daa.). Den oppnår lav vekt på grunntypevariasjon da enga består av kun én NiN-enhet. Enga oppnår lav vekt på artsmangfold, grunnet under 20 tyngdepunktarter for semi-naturlig eng. Den oppnår middels vekt på tilstand og påvirkning ut fra at den delvis har et svakt gjengroingspreg, ei heller skjøttet med slått de siste årene, samt at den inneholder arealer med et for intensivt grunnleggende hevdpreg (restaureringsarealer). Ut over dette oppnår den høy vekt på landskapsøkologi ut fra at den ligger i et landskap med mange andre viktige naturtypelokaliteter og landskapselementer knyttet til kulturlandskapet i Åmotsdalen. Totalt oppnår lokaliteten verdien; Lokalt viktig – C. Verdien vil kunne øke med riktig skjøtsel over tid, og påvisning av rødlistede arter fra ulike artsgrupper.

Vedlegg 2 Artslister

Under følger artslistene fra lokalitetene på Åmotsdalen gard. Her ser en hvilke arter som ble registrert fra 2006, 2010, 2011 og 2018. Det er grunn til å nevne at en del av artene som ikke ble gjenfunnet i 2018, godt kan finnes fremdeles, men ikke ble registrert på grunn av den ekstremt tørre sommeren i 2018.

BN00092325 Åmotsdalen gard; vestre del (tidl. nordvestre del)

Tabell 1: Liste over artsregistreringer på Åmotsdalen gard, vestre del. Tyngdepunktarter for semi-naturlig eng er markert med **feit skrift**, mengdearter er markert med **stjerne**.

Artsregistreringer fra 2006 er samlet inn av John Bjarne Jordal 28.06 (artskart.no, Jordal 2007). Registreringer i 2010 ble gjort av Finn Oldervik og Geir Langelo 14.07, 08.08 og av Øystein Folden 25.09 (Oldervik 2011). Registreringer fra 2011 er gjort av Finn Oldervik 05.07 og av Finn Oldervik og Øystein Folden 06.07 (artskart.no, Oldervik 2011). Alle registreringer i 2010 og 2011 er gjort i forbindelse med skjøtselsplanarbeidet. Registreringene fra 2018 er gjort av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik 06. juli, Bioreg AS.

Norsk navn	Latin	2006	2010	2011	2018
Arve	<i>Cerastium fontanum</i>				x
Aurikkelsveve	<i>Pilosella lactucella</i>	x	x	x	x
Bakkefrytle	<i>Luzulla multiflora</i>	x			x
Bakkesoleie	<i>Ranunculus acris</i>			x	x
Bjørk	<i>Betula pubescens</i>		x		x
Bleikstarr	<i>Carex pallescens</i>				x
Blåklukke	<i>Campanula rotundifolia</i>	x	x	x	x
Brennesle	<i>Urtica dioica</i>			x	x
Bringebær	<i>Rubus sp.</i>	x		x	x
Burot	<i>Artemisia vulgaris</i>			x	
Dunhavre*	<i>Helictotrichon pubescens</i>	x	x		x
Dunkjempe*	<i>Plantago media</i>	x	x	x	x
Einer	<i>Juniperus communis</i>		x	x	x
Engbakkesøte	<i>Gentianella campestris</i>		x		
Engfiol	<i>Viola canina L.</i>	x		x	x
Engkvein	<i>Agrostis capillaris</i>	x		x	x
Engreverumpe	<i>Alopecurus pratensis</i>				x
Engsmelle	<i>Silene vulgaris</i>	x	x	x	x
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>			x	x
Fiol sp.	<i>Viola sp.</i>				x
Fjellarve	<i>Cerastium alpinum</i>	x			
Fjellgulaks	<i>Anthoxanthum nipponicum</i>			x	
Fjelltimotei	<i>Phleum alpinum</i>				x
Flekkmure*	<i>Potentilla crantzii</i>	x			x
Fuglevikke	<i>Vicia cracca</i>	x		x	x
Føllblom	<i>Scorzoneroidea autumnalis</i>			x	x
Gjeldkarve	<i>Pimpinella saxifraga</i>		x		
Gjerdevikke	<i>Vicia sepium</i>	x			
Gjetertaske	<i>Capsella bursa-pastoris</i>			x	x
Grasstjerneblom	<i>Stellaria graminea</i>	x		x	
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>				x
Gulflatbelg	<i>Lathyrus pratensis</i>	x		x	
Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>				x
Harerug*	<i>Bistorta vivipara</i>	x	x	x	x

Hundegras	<i>Dactylis glomerata</i>				X
Hvitbladtistel	<i>Cirsium heterophyllum</i>				X
Hvitkløver	<i>Trifolium repens</i>	X		X	X
Hvitmaure*	<i>Galium boreale</i>		X	X	X
Karve	<i>Carum carvi</i>	X		X	X
Kattefot	<i>Antennaria dioica</i>				X
Kornstarr	<i>Carex panicea</i>				X
Kvassdå	<i>Galeopsis tetrahit</i>				X
Lodnerublom	<i>Draba incana</i>			X	X
Løvetannslekta	<i>Taraxacum</i>	X			
Maiblom	<i>Maianthemum bifolium</i>				X
Marikåpe sp.	<i>Alchemilla sp.</i>			X	X
Marinøkkel	<i>Botrychium lunaria</i>		X	X	X
Markjordbær	<i>Fragaria vesca</i>		X		X
Prestekrage	<i>Leucantheum vulgare</i>				X
Reinfann	<i>Tanacetum vulgare</i>			X	
Ryllik*	<i>Achillea millefolium</i>	X	X	X	X
Rødkløver	<i>Trifolium pratense</i>	X		X	X
Rødknapp	<i>Knautia arvensis</i>	X	X	X	X
Rødsvingel	<i>Festuca rubra</i>	X	X	X	X
Sandfiol	<i>Viola rupestris</i>	X			
Sauesvingel	<i>Festuca ovina</i>	X			X
Selje	<i>Salix caprea</i>		X		
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>		X	X	
Slirestarr	<i>Carex vaginata</i>				X
Slåttestarr	<i>Carex nigra</i>				X
Småbergknapp	<i>Sedum annuum</i>			X	
Småengkall	<i>Rhinanthus minor</i>	X	X	X	X
Småmarimjelle	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	X			X
Smånøkkel (NT)	<i>Androsace septentrionalis</i>		X	X	
Småsyre	<i>Rumex acetosella</i>	X		X	
Snøspøte	<i>Gentiana nivalis</i>			X	
Sotstarr	<i>Carex atrofusca</i>				X
Stivstarr	<i>Carex bigelowii</i>				X
Stormaure	<i>Galium album</i>				X
Sumpmaure	<i>Galium uliginosum</i>	X			
Sølvbunke	<i>Deschampsia cespitosa</i>	X			X
Sølvmaure	<i>Potentilla argentea</i>	X		X	
Teiebær	<i>Rubus saxatilis</i>				X
Timotei	<i>Phleum pratense</i>				X
Tiriltunge	<i>Lotus corniculatus</i>	X		X	X
Tveskjeggveronika	<i>Veronica chamaedrys</i>	X		X	X
Tyrilhjelm	<i>Aconitum lycoctonum ssp. septentrionale</i>		X	X	X
Ullarve	<i>Cerastium alpinum subsp. lanatum</i>			X	
Åkersnelle	<i>Equisetum arvense</i>	X		X	X
	<i>Aconitum lycoctonum</i>	X			
Mose					
Granmose	<i>Abietinella abietina</i>				X

BN00092320 Åmotsdalen gard; midtre deler (tidl. øvre deler)

Tabell 2: Liste over artsregistreringer for lokaliteten Åmotsdalen gard, midtre deler. Tyngdepunktarter for semi-naturlig eng er markert med **feit skrift**, mengdearter er markert med **stjerne**.

Artsregistreringer fra 2006 er samlet inn av John Bjarne Jordal 28.06 (artskart.no, Jordal 2007) Registreringer i 2010 ble gjort av Finn Oldervik og Geir Langelo 14.07, 08.08 og av Øystein Folden 25.09 (Oldervik 2011). Registreringer fra 2011 er gjort av Finn Oldervik 05.07 og av Finn Oldervik og Øystein Folden 06.07 (artskart.no, Oldervik 2011). Alle registreringer i 2010 og 2011 er gjort i forbindelse med skjøtselsplanarbeidet. Registreringene fra 2018 er gjort av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik 06. juli, Bioreg AS. Lokaliteten som artslisten gjelder for, er større enn den faktiske slåttemarklokaliteten, og dette gjelder spesielt registreringene fra 2006.

Norsk navn	Latin	2006	2010	2011	2018
Arve	<i>Cerastium fontanum</i>				x
Aurikkelsveve	<i>Pilosella lactucella</i>	x		x	x
Bakkefrytle	<i>Luzula multiflora</i>	x			x
Bakkesoleie*	<i>Ranunculus acris</i>	x			x
Bekkeblom	<i>Caltha palustris</i>	x			
Bjørk	<i>Betula pubescens</i>	x	x	x	x
Bleikstarr	<i>Carex pallescens</i>	x			x
Blåklokke	<i>Campanula rotundifolia</i>	x		x	x
Blåkoll	<i>Prunella vulgaris</i>	x			
Bringebær	<i>Rubus sp.</i>				x
Dunhavre	<i>Helictotrichon pubescens</i>				x
Dunkjempe	<i>Plantago media</i>	x		x	x
Dvergmispel	<i>Cotoneaster integerrimus</i>	x			
Einer	<i>Juniperus communis</i>	x			
Engbakkesøte (NT)	<i>Gentianella campestris campestris</i>		x		
Engfiol	<i>Viola canina</i>				x
Engkvein*	<i>Agrostis capillaris</i>	x			x
Engrapp	<i>Poa pratensis</i>	x			
Engreverumpe	<i>Alopecurus pratensis</i>				x
Engsmelle	<i>Silene vulgaris</i>	x		x	x
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>	x			x
Fiol sp.	<i>Viola sp.</i>				x
Fjellarve	<i>Cerastium alpinum</i>	x			
Fjellforglemmegei	<i>Myosotis decumbens</i>	x			x
Fjellfrøstjerne	<i>Thalictrum alpinum</i>	x			
Fjellrapp	<i>Poa alpina</i>	x			
Fjellstjerneblom	<i>Stellaria borealis</i>	x			
Fjelltimotei	<i>Phleum alpinum</i>				x
Fjelltistel	<i>Saussurea alpina</i>	x			
Flekkmure*	<i>Potentilla crantzii</i>	x			x
Fuglestarr	<i>Carex ornithopoda</i>	x			
Fuglevikke	<i>Vicia cracca</i>	x			x
Føllblom	<i>Scorzoneroideis autumnalis</i>				x
Geitrams	<i>Chamerion angustifolium</i>	x			
Gjerdevikke	<i>Vicia sepium</i>	x			
Gjetertaske	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	x			
Grasstjerneblom	<i>Stellaria graminea</i>	x			x
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>			x	x
Gulaksslekta	<i>Anthoxanthum</i>	x			
Gulflatbelg	<i>Lathyrus pratensis</i>	x			x
Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>				x
Harerug*	<i>Bistorta vivipara</i>	x		x	x

Hengeaks	<i>Melica nutans</i>	x			
Hundegras	<i>Dactylis glomerata</i>	x		x	x
Hundekjeks	<i>Anthriscus sylvestris</i>	x		x	
Hvitbladtistel	<i>Cirsium heterophyllum</i>	x			x
Hvitkløver	<i>Trifolium repens</i>			x	x
Hvitmaure*	<i>Galium boreale</i>	x	x	x	x
Hvitsoleie	<i>Ranunculus platanifolius</i>	x			
Høymol	<i>Rumex longifolius</i>				x
Hårsveve	<i>Pilosella officinarum</i>				x
Jåblom	<i>Parnassia palustris</i>	x			
Karve	<i>Carum carvi</i>	x		x	x
Kattefot	<i>Antennaria dioica</i>	x			x
Kranskonvall	<i>Polygonatum verticillatum</i>	x			
Krypsoleie	<i>Ranunculus repens</i>	x			
Kvassdå	<i>Galeopsis tetrahit</i>				x
Kveke	<i>Elytrigi repens</i>				x
Legeveronika	<i>Veronica officinalis</i>	x		x	x
Lodnerublom	<i>Draba incana</i>				x
Lundrapp	<i>Poa nemoralis</i>	x			
Marikåpe sp.	<i>Alchemilla sp.</i>			x	x
Marinøkkel	<i>Botrychium lunaria</i>			x	x
Markjordbær	<i>Fragaria vesca</i>	x		x	x
Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>	x			
Nyseryllik	<i>Achillea ptarmica</i>				x
Osp	<i>Populus tremula</i>	x		x	x
Rogn	<i>Sorbus aucuparia</i>				
Ryllik*	<i>Achillea millefolium</i>			x	x
Rød jonsokblom	<i>Silene dioica</i>	x			
Rødkløver	<i>Trifolium pratense</i>	x		x	x
Rødknapp	<i>Knautia arvensis</i>	x		x	x
Rødsvingel	<i>Festuca rubra</i>	x			x
Sandfiol	<i>Viola rupestris rupestris</i>	x			
Sauesvingel	<i>Festuca ovina</i>	x			x
Selje	<i>Salix caprea</i>	x	x	x	
Setermjelt	<i>Astragalus alpinus</i>	x			
Skjørlok	<i>Cystopteris fragilis</i>	x			
Skogmarihand	<i>Dactylorhiza maculata fuchsii</i>	x			
Skogstjerneblom	<i>Stellaria nemorum</i>	x			
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>	x	x	x	x
Slirestarr	<i>Carex vaginata</i>				x
Sløke	<i>Angelica sylvestris</i>	x			
Slåttestarr	<i>Carex nigra</i>				x
Slåttesveve cf.*	<i>Pilosella scandinavica</i>				x
Smalfrøstjerne	<i>Thalictrum simplex subsp. simplex</i>				x
Småbergknapp	<i>Sedum annuum</i>	x			x
Småengkall	<i>Rhinanthus minor</i>	x		x	x
Småmarimjelle	<i>Melampyrum sylvaticum</i>				x
Småsmelle	<i>Atocion rupestre</i>	x			
Småsyre	<i>Rumex acetosella</i>	x			x
Snauveronika	<i>Veronica serpyllifolia</i>	x			
Stemorsblom	<i>Viola tricolor</i>	x			x
Stormarimjelle	<i>Melampyrum pratense</i>	x			
Stormaure	<i>Galium album</i>				x
Stornesle	<i>Urtica dioica</i>	x			
Sumpmaure	<i>Galium uliginosum</i>	x			

Sølvbunke	<i>Deschampsia cespitosa</i>	x			x
Sølvmore	<i>Potentilla argentea</i>	x		x	x
Sørlig stormaure	<i>Galium mollugo</i>				
Takhaukeskjegg	<i>Crepis tectorum</i>			x	
Teiebær	<i>Rubus saxatilis</i>	x			x
Timotei	<i>Phleum pratense</i>				x
Tiriltunge	<i>Lotus corniculatus</i>	x		x	x
Tungras	<i>Polygonum aviculare</i>				x
Tveskjeggveronika	<i>Veronica chamaedrys</i>			x	x
Tyrihjel	<i>Aconitum lycoctonum ssp. septentrionale</i>				x
Vårpengeurt	<i>Nocca caerulea</i>			x	
Åkerforglemmegei	<i>Myosotis arvensis</i>	x			
Åkersnelle	<i>Equisetum arvense</i>				x
Åkerstemorsblom	<i>Viola arvensis</i>	x			
	<i>Crepis tectorum</i>	x			
	<i>Aconitum lycoctonum</i>			x	
Moser					
Granmose	<i>Abietinella abietina</i>				x
Sommerfugl					
Fløyelsringvinge	<i>Erebia ligea</i>			x	
Sopp					
Røgnkullsopp	<i>Biscogniauxia repanda</i>			x	
Fugl					
Taksvale	<i>Delichon urbicum</i>				x

Åmotsdalen gard; østre deler (tidl. en del av lokaliteten øvre deler)

Tabell 3: Liste over artsregistreringer på Åmotsdalen gard, østre deler. Tyngdepunktarter for semi-naturlig eng er markert med feit skrift, mengdearter er markert med stjerne.

Artsregistreringer fra 2006 er samlet inn av John Bjarne Jordal 28.06 (artskart.no, Jordal 2007). Registreringer fra 2011 er gjort av Finn Oldervik 05.07 og av Finn Oldervik og Øystein Folden 06.07 (artskart.no, Oldervik 2011). Registreringer i 2011 er gjort i forbindelse med skjøtselsplanarbeidet. Registreringene fra 2018 er gjort av Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik 06. juli, Bioreg AS.

Norsk navn	Navn Latin	2006	2011	2018
Aurikkelsveve	<i>Pilosella lactucella</i>			x
Bakkefrytle	<i>Luzula multiflora</i>			x
Bakkesoleie	<i>Ranunculus acris</i>			x
Blåklukke	<i>Campanula rotundifolia</i>		x	x
Bjørk	<i>Betula pubescens</i>			x
Blåklukke	<i>Campanula rotundifolia</i>			x
Blåkoll	<i>Prunella vulgaris</i>			x
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i>			x
Dunkjempe	<i>Plantago media</i>		x	x

Einer	<i>Juniperus communis</i>			
Engkvein	<i>Agrostis capillaris</i>			
Engsmelle	<i>Silene vulgaris</i>		x	x
Firkantperikum	<i>Hypericum maculatum</i>			x
Fuglevikke	<i>Vicia cracca</i>		x	x
Gjeldkarve	<i>Pimpinella saxifraga</i>			x
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>			x
Harerug	<i>Bistorta vivipara</i>			x
Hundegras	<i>Dactylis glomerata</i>			x
Hvitkløver	<i>Trifolium repens</i>			x
Hvitmaure	<i>Galium boreale</i>		x	
Kveke	<i>Elytrigia repens</i>			x
Legeveronika	<i>Veronica officinalis</i>		x	x
Osp	<i>Populus tremula</i>			x
Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>		x	x
Rødkløver	<i>Trofolium pratense</i>			x
Rødknapp	<i>Knautia arvensis</i>		x	x
Rødsvingel	<i>Festuca rubra</i>			x
Selje	<i>Salix caprea</i>			x
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>			x
Slåttesveve c.f. /vrangsveve c.f.	<i>Pilosella sp.</i>			x
Smyle	<i>Deschampsia flexuosa</i>			x
Småbergknapp	<i>Sedum annuum</i>		x	
Småengkall	<i>Rhinanthus minor</i>			x
Småsmelle	<i>Atocion rupestre</i>		x	
Sølvbunke	<i>Deschampsia flexuosa</i>			x
Sølvmaure	<i>Potentilla argentea</i>		x	
Åkerstemorsblom	<i>Viola arvensis</i>	x		x
	<i>Crepis tectorum</i>	x		
Sommerfugler				
Fløyelsringvinge	<i>Erebia ligea</i>		x	

Vedlegg 3 Intervju med grunneier

Sjekkliste ved revidering av skjøtselsplaner for utvalgt naturtype slåttemark. (januar 2018).

Åmotsdalen gård

Gjenbesøksdato: 06.07.2018

Evaluering av skjøtselsplanen er utført av: Grunneier Torbjørn Orkelbog, Solfrid Helene Lien Langmo og Åshild Hasvik

---

1. Er skjøtselen utført som foreslått i skjøtselsplanen? Ja/Nei
Hvis nei, noter avvik og erfaringer som har bidratt til endring.

Ja, i stor grad. Det er ikke ryddet så mye i kantene som det ble anbefalt. Områdene på lokaliteten Åmotsdalen gård; nordvestre del, som ligger inne mellom trærne slås i dag ikke, men beites med sau høst og vår.

2. Sett opp tidspunktene for utført slått alle årene i avtaleperioden.
Slås ulike delarealer til ulike tider over et lengre tidsrom, i tilfelle hvor lenge? Eller gjennomføres slått på hele arealet i løpet av noen få dager?

Slåtten foregår vanligvis fra først på juli og utover. Det varierer hvor på engene slått starter.

3. Er arealet vårbeita? Ja/Nei
Hvis ja, noter; tidsperiode vårbeiting, type beitedyr og antall.

Ja, det vårbeites 2-3 uker med ca. 200 sau. Dette gjelder for hele innmarksarealet inkludert slåttemarkene.

4. Er arealet høstbeita? Ja/Nei
Hvis ja, noter; tidsperiode høstbeiting, type beitedyr og antall.

Ja. Det høstbeites 2-3 uker med ca. 200 sau. Dette gjelder for hele innmarksarealet inkludert slåttemarkene.

5. Er det gjort ryddetiltak på arealet? Ja/Nei
Hvis ja, noter; år og omfang:

Noe rydding langs skogkanten nord for engene.

6. Er det gjennomført tiltak som ikke står i skjøtselsplanen?
Hvis ja, begrunn:

Nei

7. Landskapsøkologisk plassering av lokalitet: Forekommer det andre semi-naturlige arealer eller viktige kulturlandskapselementer i nærhet til slåttemarklokaliteten? For eksempel naturbeitemarker, styvingstrær/store gamle trær, steingjerder.
Konkretiser:

Lokaliteten ligger i et aktivt drevet kulturlandskap med mange flere lokaliteter i Åmotsdalen og rett ved grensa til Åmotsdalen landskapsvernområde. Det forekommer flere slåttemarklokaliteter, mange rydningsrøyser, beiteskog og naturbeitemarker i nærheten, i tillegg til mer oppgjødslet eng.

8. Arter:

- a) Er eventuelle rødlistearter/tyngdepunktarter for semi-naturlig eng fortsatt til stede? Har forekomstene eventuelt økt eller minket?

I varierende grad. På grunn av tørken, var gjenfunn av eks smånøkkel svært vanskelig. Ellers ble det gjort registreringer av smalfrøstjerne like utenfor en av de eksisterende lokalitetene, slik at denne er vurdert endret i avgrensning.

- b) Er det funnet nye rødlistearter/tyngdepunktarter for semi-naturlig eng på lokaliteten?

Ja, Rankfrøstjerne.

- c) Arter som omtales i lokalitetens første skjøtselsplan, samt registrerte arter ved re-registrering skal legges inn i et eget regneark som følger den reviderte skjøtselsplanen.

Vedlegg med artslister ligger i vedlegg 2 i skjøtselsplanen.

9. Er skjøtselen tilfredsstillende for å oppnå målene i skjøtselsplanen? Ja/Nei

Begrunn:

Skjøtselstiltakene er delvis tilfredsstillende. Graset slås, bakketørkes/hesjes, og fjernes etter tørking. Det er imidlertid enkelte områder som, mest trolig på grunn av skyggevirksomheter fra skogen, samt eldre jordarbeiding, fremdeles har stort innslag av blant annet kveke. Det finnes også partier med mye osperenninger.

Begrunnelsen kan f.eks. beskrive eventuelle endringer i artssammensetning, tegn på at skjøtselen synes riktig, er for svak eller for sterk, finnes det viktige påvirkningsfaktorer en ikke har tatt hensyn til tidligere, hvilke?

10. Hva slags utstyr er benyttet til de ulike tiltakene?

Hva har fungert bra/dårlig?

Lokaliteten er slått, for det meste med tohjuls slåmaskin. Graset er tørket og hesjet eller vendt med rive, før det er samlet opp og kjørt vekk, for det meste med bakketraktor. Ellers settes de fleste hesjene opp nær gården snarere enn oppe i skråningene, noe som reduserer kjøringen i lokalitetene betydelig. Partivis er også områdene for bratte til å kjøres på.

11. Er det forslag om endringer av skjøtselsplanen? Ja/Nei

Hvis ja, hvilke forslag:

F.eks. endring av slåttetidspunkt, sette igjen deler av enga for seinere slått (insektmat), innføring av nye tiltak som rydding, etterbeite, tiltak som reduserer innslag av fremmede arter/problemarter etc.

Nei

12. Er det forslag om endring av tids- og ressursbruken? Ja/Nei

Hvis ja, hvilke forslag:

Nei

13. Har tilskuddet betydning for gjennomføring av tiltaket? Ja/Nei
På hvilken måte?

Ja.

14. Betyr veiledninga gjennom oppfølging av handlingsplan for slåttemark noe for slåttearbeidet? Ja/Nei
Er det noe skjøtteren ønsker mere/mindre av?

Ja.

15. Hva er det mest krevende og utfordrende med skjøtselen?
Konkretiser:
F.eks. få fjerna graset, dårlig utstyr, værforhold, for lite folk, osv.

Det er ikke krevende, bare utfordrende.

16. Er det behov for å finne nye løsninger for å sikre skjøtselsarbeidet i nærmeste framtid? Ja/Nei
Begrunn:

Nei

17. Hvor sannsynlig er det at lokaliteten skjøttes også de neste 5 år?
Lite sannsynlig/ sannsynlig.

Sannsynlig

18. Hvor sannsynlig er det at lokaliteten skjøttes av samme skjøtter også de neste 5 år?
Lite sannsynlig/ sannsynlig.

Sannsynlig

19. Har du øvrige kommentarer:

Nei

Vedlegg 5 Overvåkning, log

Hvis svartkurle dukker opp igjen, bør denne registreres med antall blomstrende individer.

POSISJON/FELT:	ART	DATO	ANTALL INDIVIDER	ÅR

Svartkurle i blomst.

Bildet er lånt. Foto; Bolette Bele,
hentet fra artsdatabanken.no

